

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 568/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť N. V., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Ujom, Legionárska 14, Trenčín, ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 7/2014 z 5. marca 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť N. V. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2014 doručená sťažnosť N. V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorú podala a na základe plnej moci podpísanej matkou sťažovateľky podpísal advokát JUDr. Jozef Uj a ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 7/2014 z 5. marca 2014.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

3. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

4. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred Ústavným súdom.

5. K sťažnosti doručenej ústavnému súdu bolo pripojené splnomocnenie, ktorým S. S. ako matka sťažovateľky splnomocnila JUDr. Jozefa Uja na „*podanie ústavnej sťažnosti v mene odsúdenej N. V., dcéry splnomocniteľky*“. Takéto splnomocnenie však podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za riadne splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, keďže nie je preukázané, že bolo udelené sťažovateľkou. Splnomocnenie na zastupovanie každého sťažovateľa pred ústavným súdom musí byť totiž udelené a podpísané osobne sťažovateľom (m. m. IV. ÚS 139/05), v opačnom prípade nie je preukázaná vôľa sťažovateľa podať sťažnosť ústavnému súdu a uchádzať sa tým o ochranu, ktorú poskytuje ústavný súd v prípade namietaného porušenia základných práv a slobôd. Osobným udelením a podpísaním splnomocnenia je takto preukázané, že sa dotknutá osoba domáha ochrany vlastných práv a slobôd, a súčasne sa eliminuje prípadné uchádzanie sa o ochranu práv a slobôd tých osôb, ktoré o túto v skutočnosti nežiadajú. V konaní pred ústavným súdom neprichádza do úvahy ani udelenie splnomocnenia príbuzným v priamom rade, ako to pripúšťa § 39 ods. 2 Trestného poriadku na obhajobu v trestnom konaní. Jeho aplikácia je vylúčená nielen existenciou špeciálnej úpravy v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ale aj tým, že povaha veci – ochrana základných práv a slobôd tej osoby, ktorej práva a slobody mali byť porušené v spojení s požiadavkou na osobné uchádzanie sa o poskytnutie tejto ochrany – takéto zastúpenie vylučuje (§ 31a zákona o ústavnom súde).

6. Návrh, ktorý nemá všetky zákonom ustanovené náležitosti (podpísanie návrhu sťažovateľom splnomocneným advokátom ním nepochybne je, pozn.), nie je spôsobilý vyvolať začatie konania (I. ÚS 502/2014). Ústavný súd z uvedeného dôvodu konštatuje, že sťažnosť nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

7. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tento nedostatok nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014